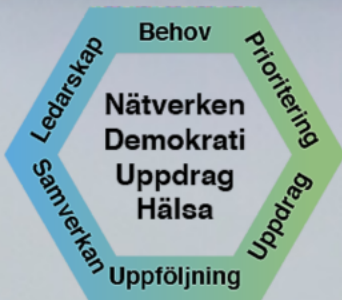

UTVECKLINGSDAGAR

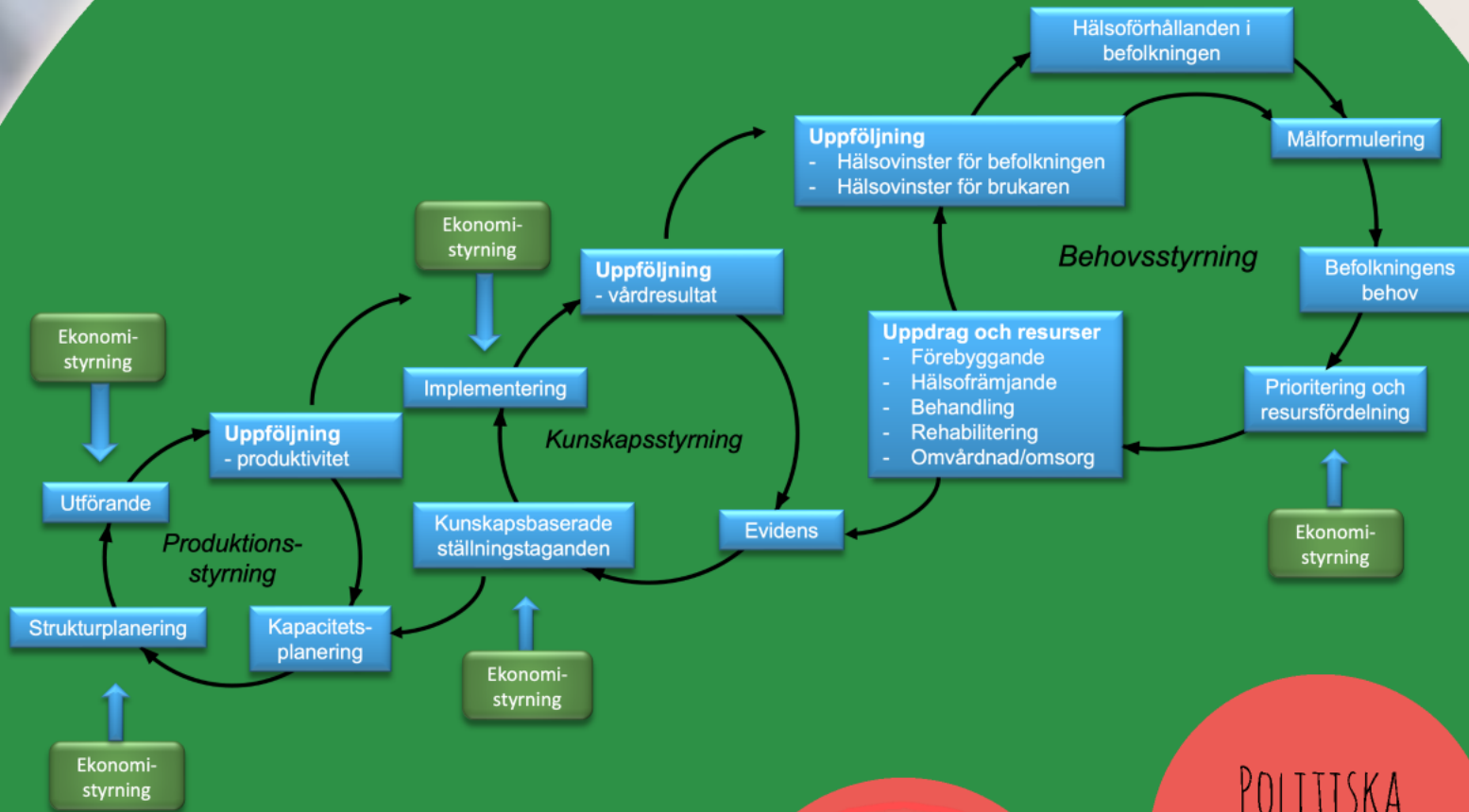
UTVECKLINGSARBETEN
I NÄTVERKENS REGI

ÅRETS
TEMASEMINARIER

NÄTVERKENS
INTERNAT

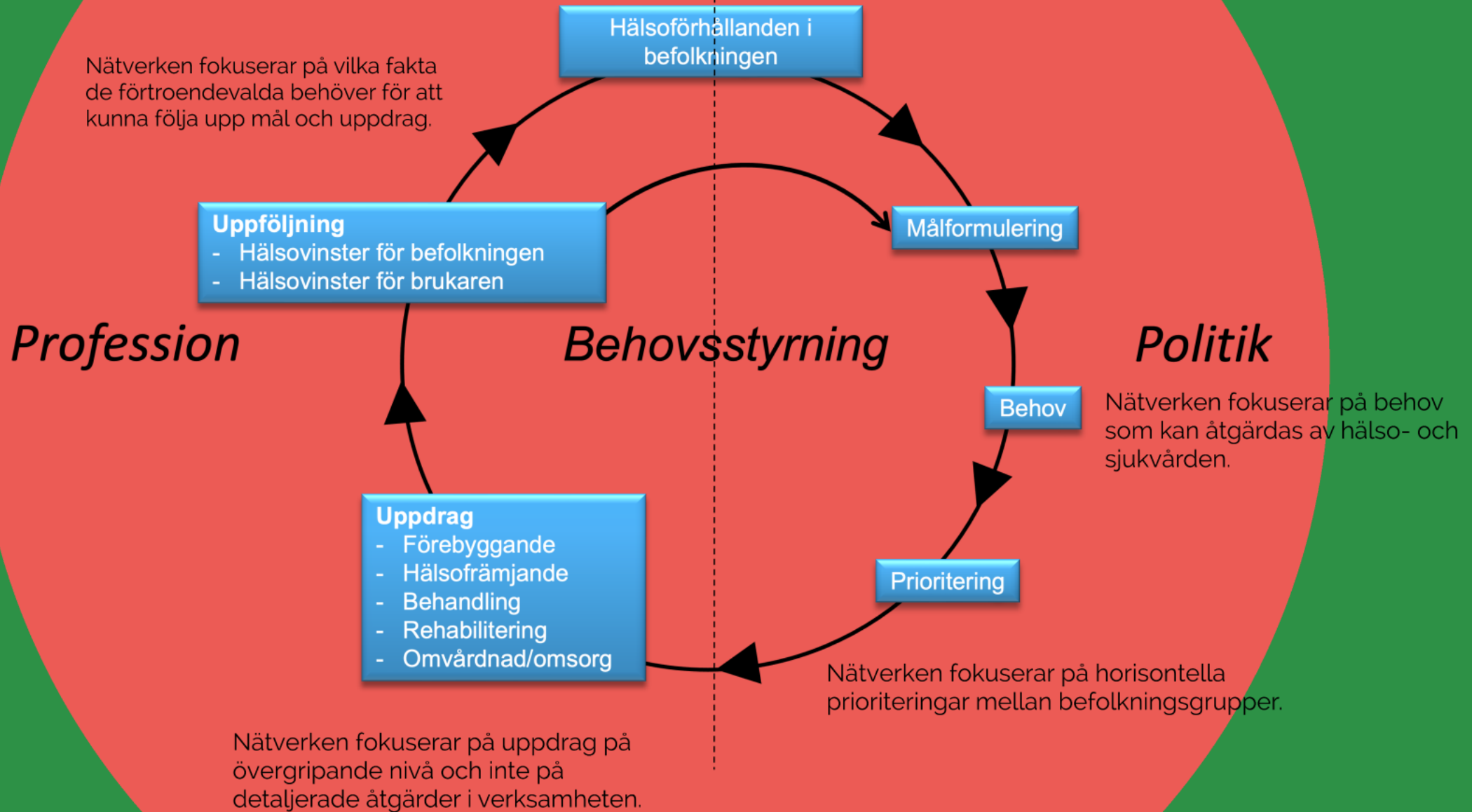
Nätverksåret 2023

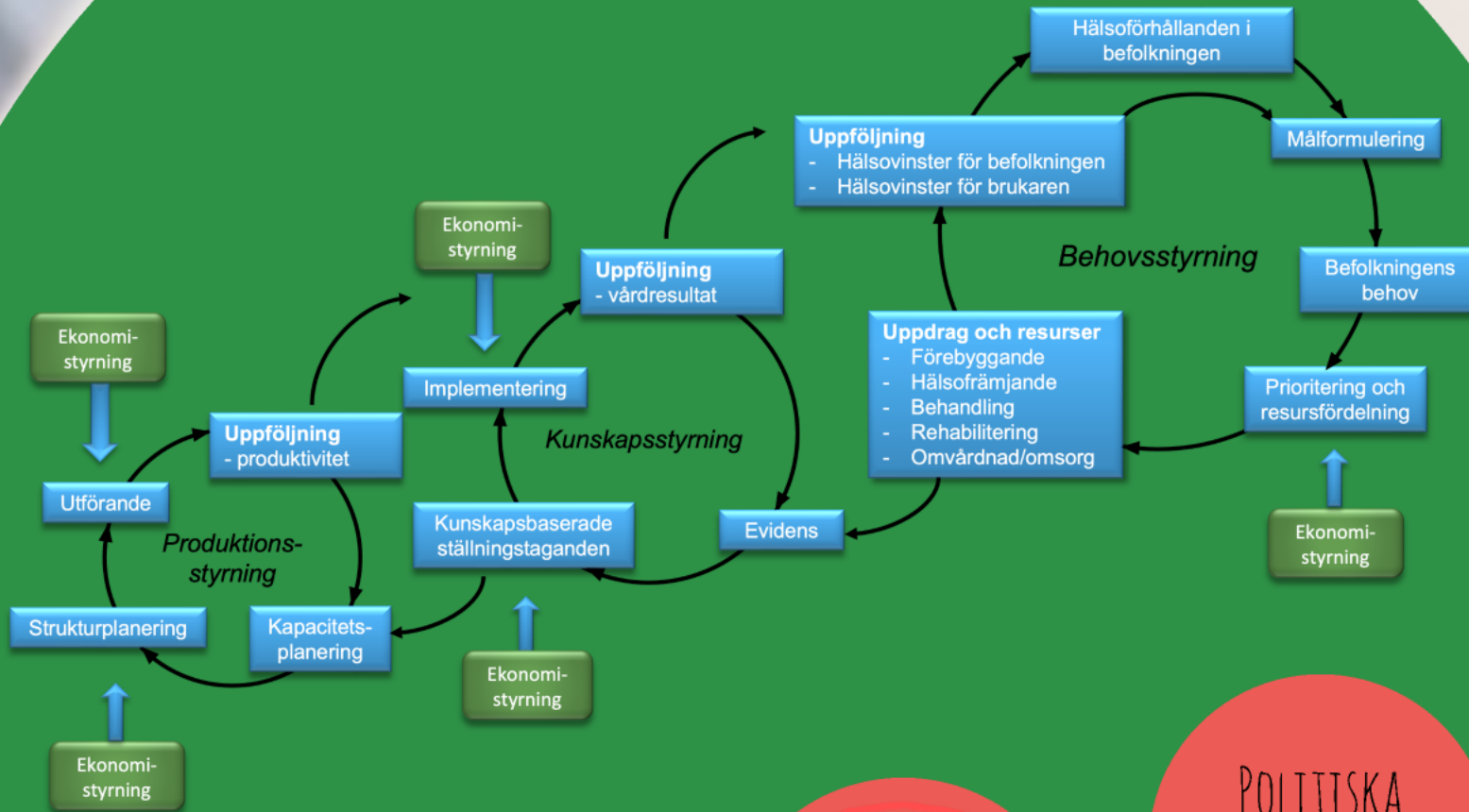

NÄTVERKENS
STRATEGISKA OMRÅDEN
BEHOVSSNURRAN

MYVA OM
BEHOVSSTYRNING

POLITISKA
PRIORITERINGAR

NÄTVERKENS
STRATEGISKA OMRÅDEN
BEHOVSSNURRAN

MYVA OM
BEHOVSSTYRNING

POLITISKA
PRIORITERINGAR

KAJSA HANSPERS OM BEHOVSSTYRNING

Vård efter behov – en central och aktuell princip som är svår att genomföra i praktiken

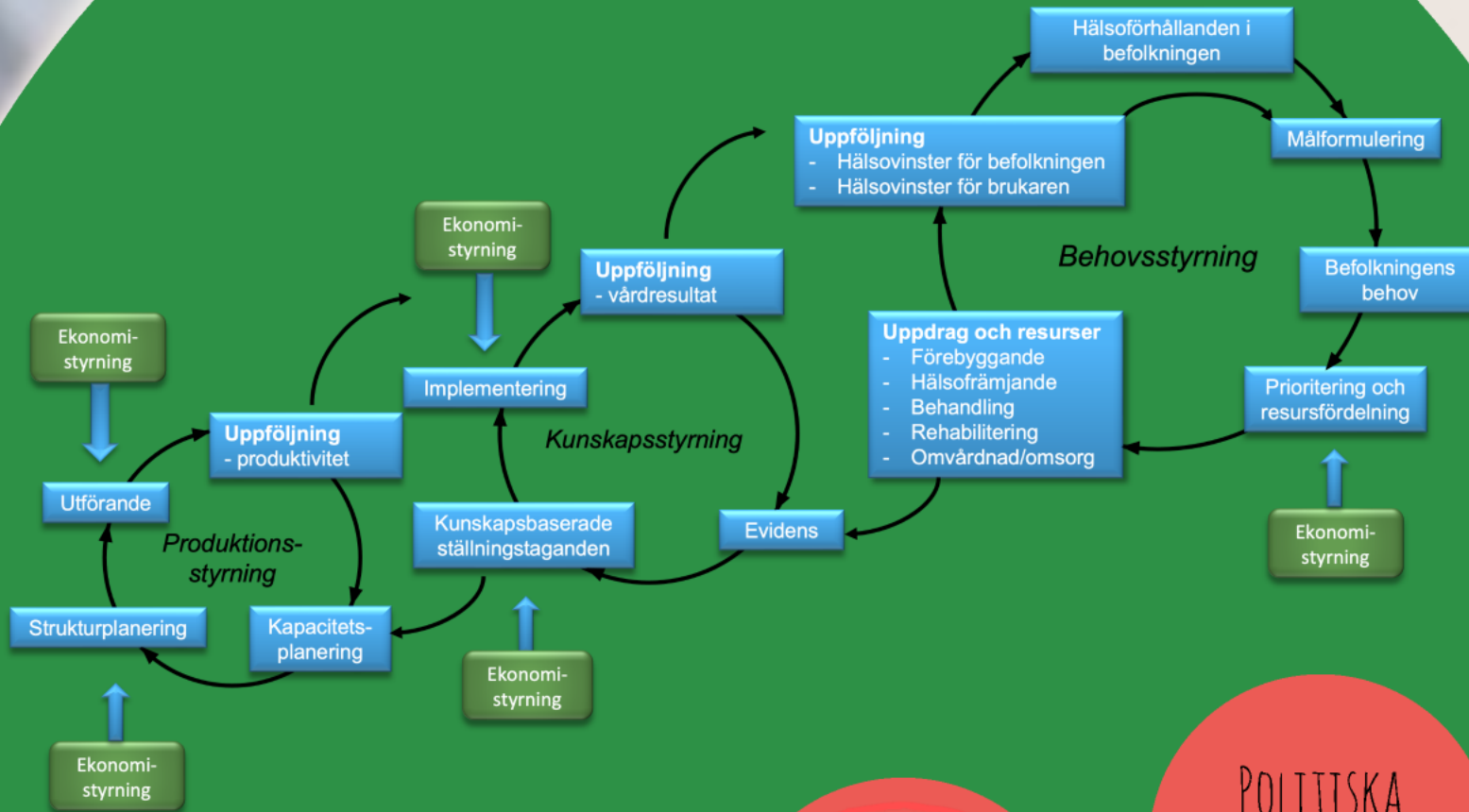
- Vård efter behov är en central utgångspunkt i svensk hälso- och sjukvård - den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde.
- Vi studerar i rapporten hur vård efter behov beaktas i den övergripande styrningen, det vill säga de horisontella prioriteringarna, som i huvudsak är politikernas ansvar.
- Det är en komplex uppgift, men att politiker öppet redovisar och motiverar sina prioriteringar är en förutsättning för medborgarnas möjligheter att utöva sina demokratiska rättigheter.
- Vi fokuserar på horisontella prioriteringar mellan sjukdomsgrupper.

Vård efter behov – en central och aktuell princip som är svår att genomföra i praktiken

- Vård efter behov är en central utgångspunkt i svensk hälso- och sjukvård - den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde.
- Vi studerar i rapporten hur vård efter behov beaktas i den övergripande styrningen, det vill säga de horisontella prioriteringarna, som i huvudsak är politikernas ansvar.
- Det är en komplex uppgift, men att politiker öppet redovisar och motiverar sina prioriteringar är en förutsättning för medborgarnas möjligheter att utöva sina demokratiska rättigheter.
- Vi fokuserar på horisontella prioriteringar mellan sjukdomsgrupper.

NÄTVERKEN
STRATEGISKA OMRÅDEN
BEHOVSSNURRAN

MYVA OM
BEHOVSTYRNING

POLITISKA
PRIORITERINGAR

PRIORITERINGSARBETE - PRINCIPER, VERKTYG OCH PROCESSER

Må - God hälsa och vård på lika villkor för hela befolkningen
Medel- hälso- och sjukvårdsgörder inom begränsade resurser
Metod - Prioritering, resonering och effektivisering som rutiner i en styprocess

Inspiration
Såsom: ett stycke med god hälsa och vård på lika villkor i regioner och kommuner, Prioriteringsgruppen 28 för sällsynta sjukdomar, Lund/Lundbeck 2022 - 53-64, Hur ett läkare ser på vår verksamhet.

h.u. HÄLSO- OCH SJUKVÅRD
Såsom stycke, Prioriteringsgruppen 28 för sällsynta sjukdomar

Viktiga frågor att ställa vid prioriteringar

- I vilken ordning ska behov och åtgärder:
1. Hur ser ut de hälsoförhållanden för den identifierade behovsgruppen?
 2. Vilken nytta kan sällsynta sjukvårdsgörder ge för hälsa och livskvalitet?
 3. Vad är kostnadsbegränsningsåtgärder och är den omväg förhållande till åtgärdens nytta?
 4. Hur säkert vet vi överstånds, vilken evidens finns, vad bygger uppfloran på?
 5. Hur blir vårdbehovet och åtgärden varierar i förhållande till andra vårdbehov och åtgärder?
 6. Vilken nytta för oss tillbringa - tydliga de i alla fall ett bättre hälsoförhållande, ger åtgärden lägre nytta för dem, jämfört med ett annat alternativ?
 7. Övervakningsprogram utgå på grund av personliga egenskaper: i ex. ålder, kön, etnicitet, eller utbildning. Utan att det är medvetet motstånd?
 8. Vilka andra konsekvenser kan det bli för verksamheten, ekonomiskt, bemanning, kompetens, likhet?

*Hälsoförhållanden bedöms så som det är med den befärliga vård och behovsgruppen för för närvarande
**Om nya åtgärder ska den jämföras utvärderas värd, vilken ytterligare nytta och kostnad den innebär

h.u. HÄLSO- OCH SJUKVÅRD
Såsom stycke, Prioriteringsgruppen 28 för sällsynta sjukdomar

Vårdbehov bestäms av hälsotillståndets svårighet och åtgärdens nytta

h.u. HÄLSO- OCH SJUKVÅRD
Såsom stycke, Prioriteringsgruppen 28 för sällsynta sjukdomar

Jämlik vård innebär att vård ska ges på lika villkor* Jämlik vård innebär inte likadana vård

*Vård ska ges på samma grunder, de etiska principerna, för att utjämna hälsokillnader i befolkningen och för att skapa procedurrättvisa

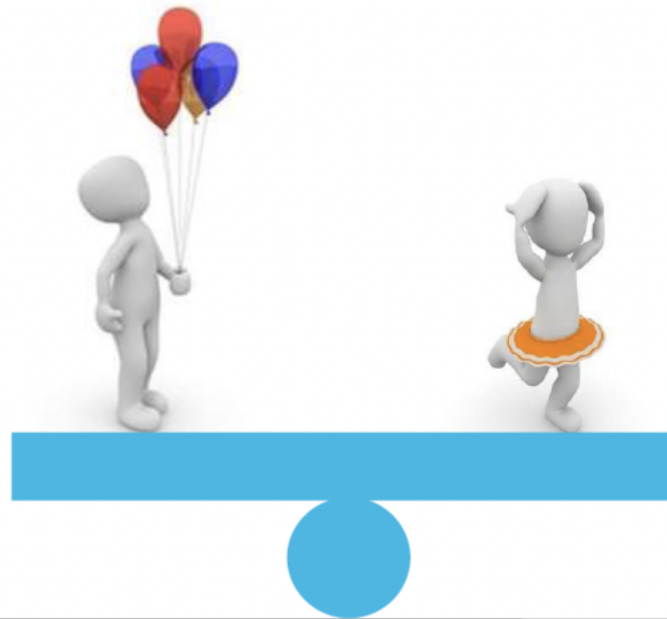
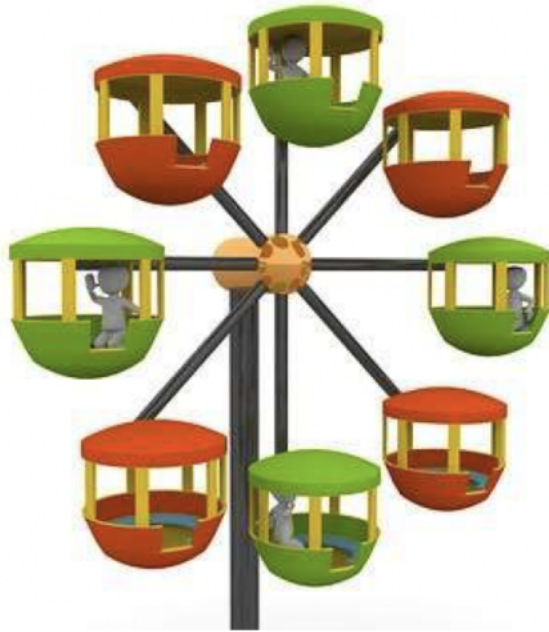
h.u. HÄLSO- OCH SJUKVÅRD
Såsom stycke, Prioriteringsgruppen 28 för sällsynta sjukdomar

Prioriteringsarbetets fördelar

- Systematiskt prioriteringsarbete baserat på etiska principer kan bidra till:
- att identifiera och utjämna hälsokillnader
 - att vara god på lika villkor
 - fördelning av resurser på ett strukturerat sätt och på lika villkor - på ett rättvis sätt
 - god vårdskvalitet
 - starkt, utövat, förhållande, samtycke, öppenhet

h.u. HÄLSO- OCH SJUKVÅRD
Såsom stycke, Prioriteringsgruppen 28 för sällsynta sjukdomar

Mål - God hälsa och vård på lika villkor för hela befolkningen
Medel - Hälsa- och sjukvårdsåtgärder inom begränsade resurser
Metod - Prioritering, ransonering och effektivisering som rutiner i en styrprocess

Inspiration

B Krevers. *Att styra mot god hälsa och vård på lika villkor i regioner och kommuner.*

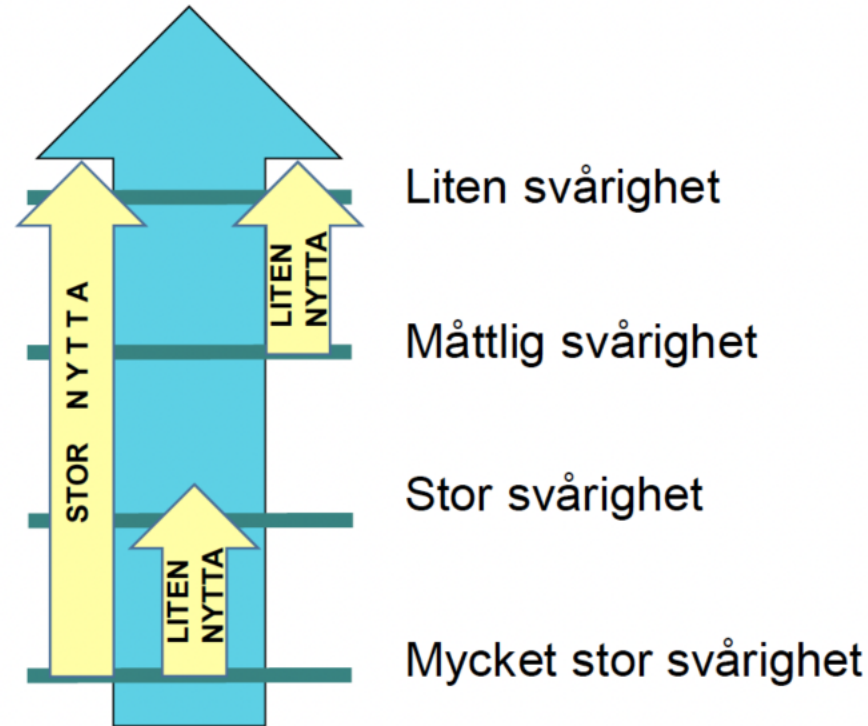
Prioriteringscentrum 20 år i rättvisans tjänst.
Jubileumsbok 2022: s 53-64.

Finns att ladda ner på vår hemsida.

Vårdbehov bestäms av hälsotillståndets svårighet och åtgärdens nytta

Bästa tänkbara hälsa/livskvalitet

Nuvarande tillstånd
Risk för ohälsa, död

Åtgärder för de med det svåraste tillståndet ska prioriteras högre förutsatt att kostnaden är rimlig i förhållande till åtgärdens nytta.

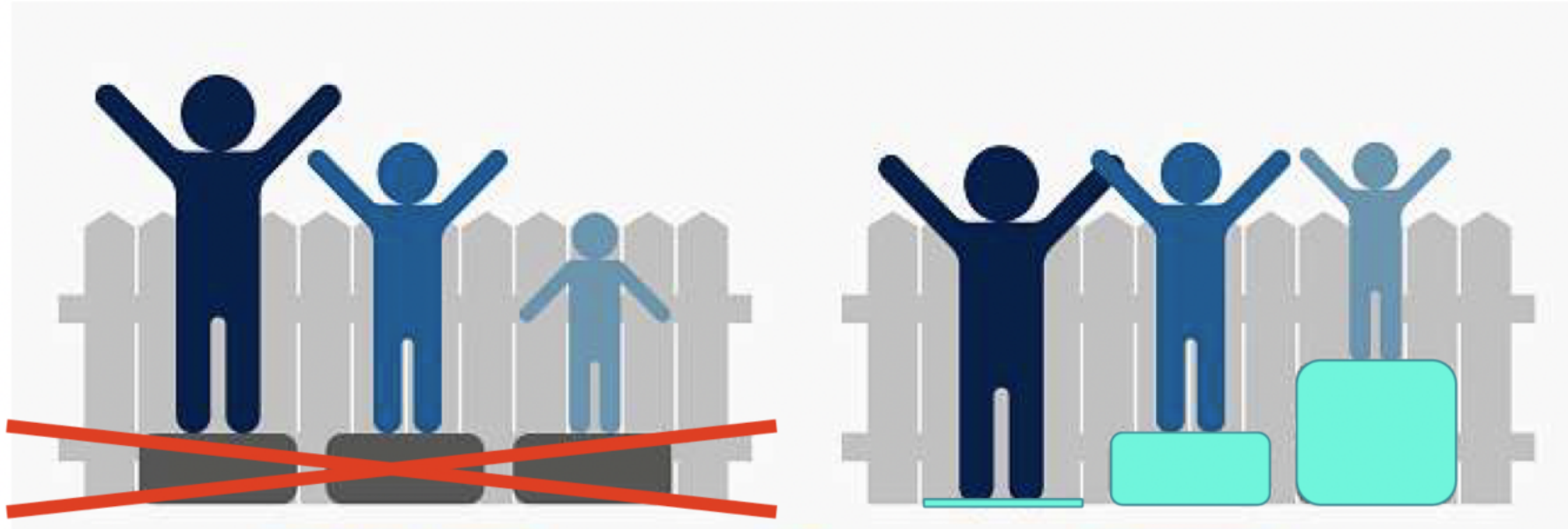
Nyttan kan få kosta lite mer för dem med de svåraste tillstånden.

Sämsta tänkbara hälsa/livskvalitet

Modifierad efter Per Erik Liss förebild

Bäckman K., Krevers B. 2017.
Prioriteringar över kommunala förvaltningsområden – ett utvecklingsarbete i Motala kommun.
Rapport 2017:1. Prioriteringscentrum.
Finns att ladda ner på vår hemsida

Jämlik vård innebär att vård ska ges på lika villkor*
Jämlik vård innebär inte likadan vård

*Vård ska ges på samma grunder, de etiska principerna, för att utjämna hälsoskillnader i befolkningen och för att skapa procedurrättvisa

Prioriteringsarbetets fördelar

Systematiskt prioriteringsarbete baserad på etiska principer kan bidra till:

- att identifiera och utjämna hälsoskillnader
- att vård ges på lika villkor
- fördelning av resurser på ett strukturerat sätt och på lika villkor – på ett rättvist sätt
- god vårdkvalitet
- insikt, utbyte, förståelse, samsyn, öppenhet

Viktiga frågor att ställa vid prioriteringar

I val mellan olika behov och åtgärder:

1. Hur **svårt** är hälsotillståndet för den identifierade behovsgruppen*?
2. Vilken **nytta** kan vårdåtgärden/vårdverksamhet ge för hälsa och livskvalitet**?
3. Vad är **kostnaden/resursanvändningen** och **är den rimlig** i förhållande till åtgärdens nytta**?
4. Hur **säkert vet** vi ovanstående, vilken evidens finns, vad bygger uppgifterna på?
5. Hur bör vårdbehovet och åtgärden rangordnas i förhållande till andra vårdbehov och åtgärder?
6. Vilka/vad får stå tillbaka – hade de i så fall ett bättre hälsotillstånd, gav åtgärden lägre nytta för dem, hade det en orimlig kostnad?
7. Gynnas/missgynnas några på grund av personliga egenskaper, t ex ålder, kön, etnicitet, eller ställning utan att det är medicinskt motiverat?
8. Vilka andra konsekvenser kan det få för verksamheter, ekonomi, bemanning, kompetens, lokaler?

*hälsotillståndet bedöms så som det är med den befintliga vård som behovsgruppen får för närvarande

**den nya åtgärden ska jämföras med nuvarande vård, vilken ytterligare nytta och kostnad den medför

UTVECKLINGSARBETEN I NÄTVERKENS REGI

HORISONTELLA
PRIORITERINGAR

"GOLD STANDARD"
FÖR
BEHOVSANALYSER

UPPDRAG OCH
UPPFÖLJNING FÖR
HÄLSOFRÄMJANDE OCH
FÖREBYGGANDE

**Vägledning för prioriteringar
i en behovsstyrd hälso- och
sjukvård för god och jämlik
hälsa i hela befolkningen.**

li.u LINKÖPINGS
UNIVERSITET

Vägledning för behovsanalys i en
behovsstyrd hälso- och sjukvård
för god och jämlik hälsa i hela
befolkningen.

En modell för behovsanalyser

Region Stockholm

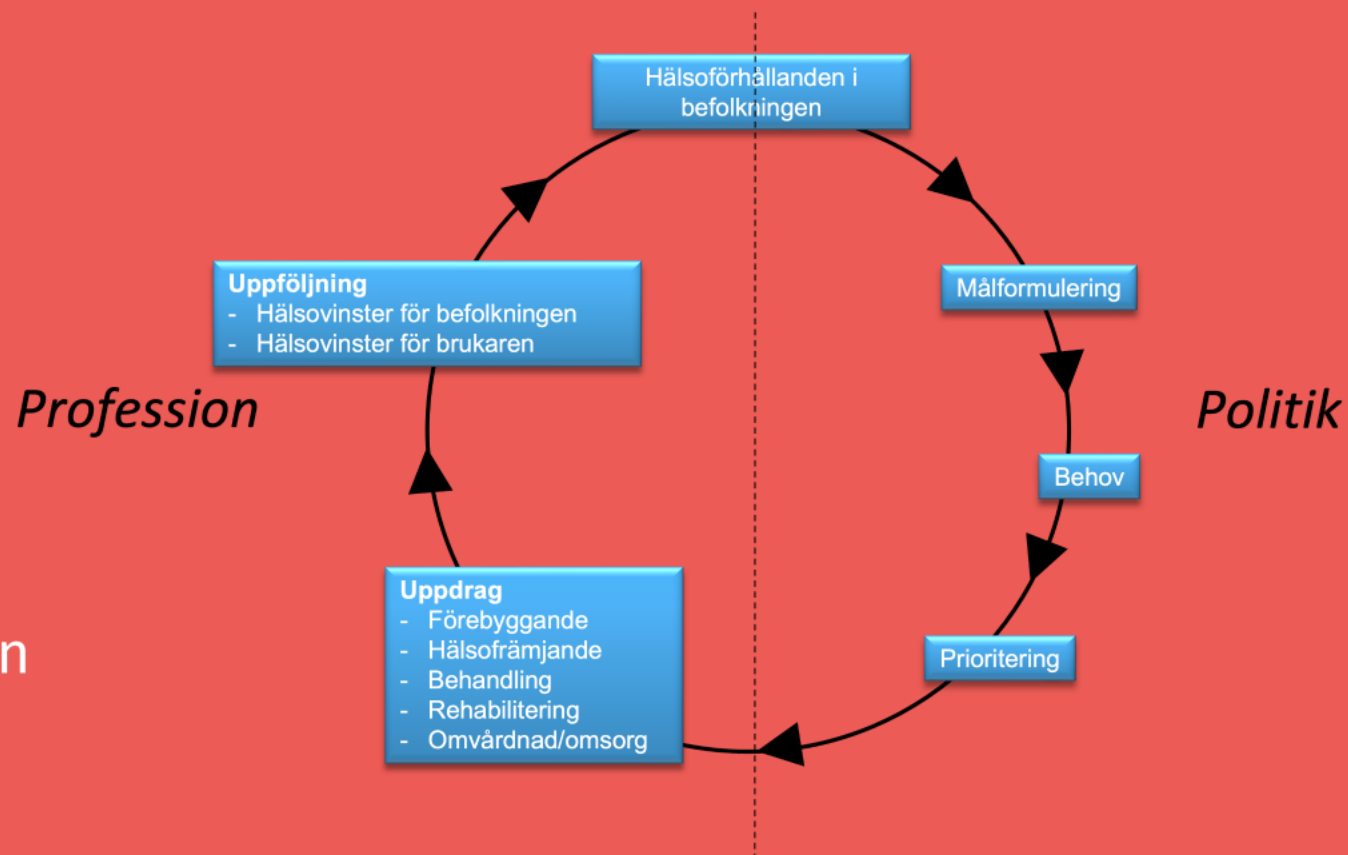
Region Skåne

Region Östergötland

Västra Götalandsregionen

Region Blekinge

Syftet är att ta fram en generisk modell för behovsanalyser som kan användas som underlag för prioritering och uppdrag

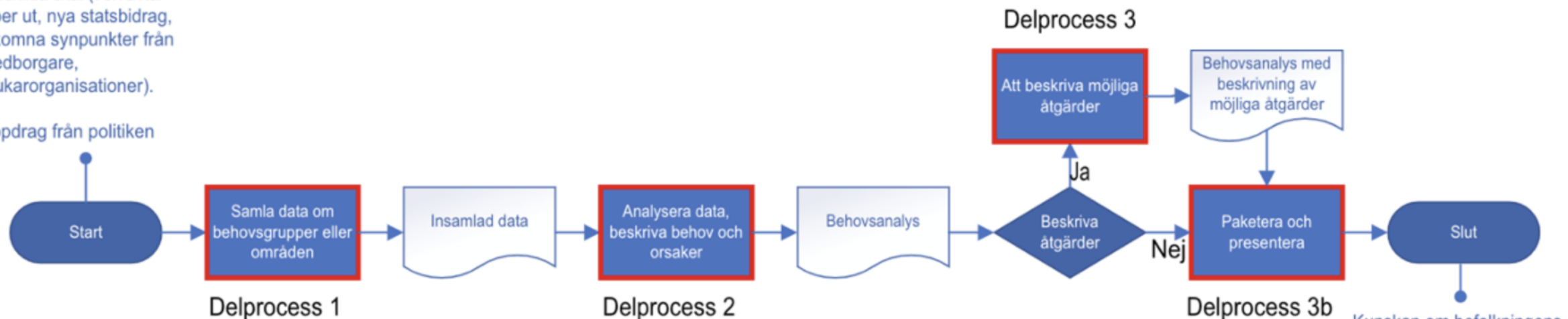

Planeringsförutsättningar

Uppföljning av tidigare beslut eller tillkomst av ny kunskap.

Särskilda skäl (t ex avtal löper ut, nya statsbidrag, inkomna synpunkter från medborgare, brukarorganisationer).

Uppdrag från politiken

Kunskap om befolkningens hälsa, befolkningens behov av hälso- och sjukvård.

Förslag på möjliga åtgärder för att minska hälsogapen.

Kunskap om utfall av hälso- och sjukvårdens tidigare insatser (vårdresultat och hälsovinster)

Adekvata underlag för att fatta beslut om prioritering mellan olika behov och åtgärder.

Vägledning uppdrag och uppföljning

Region Skåne

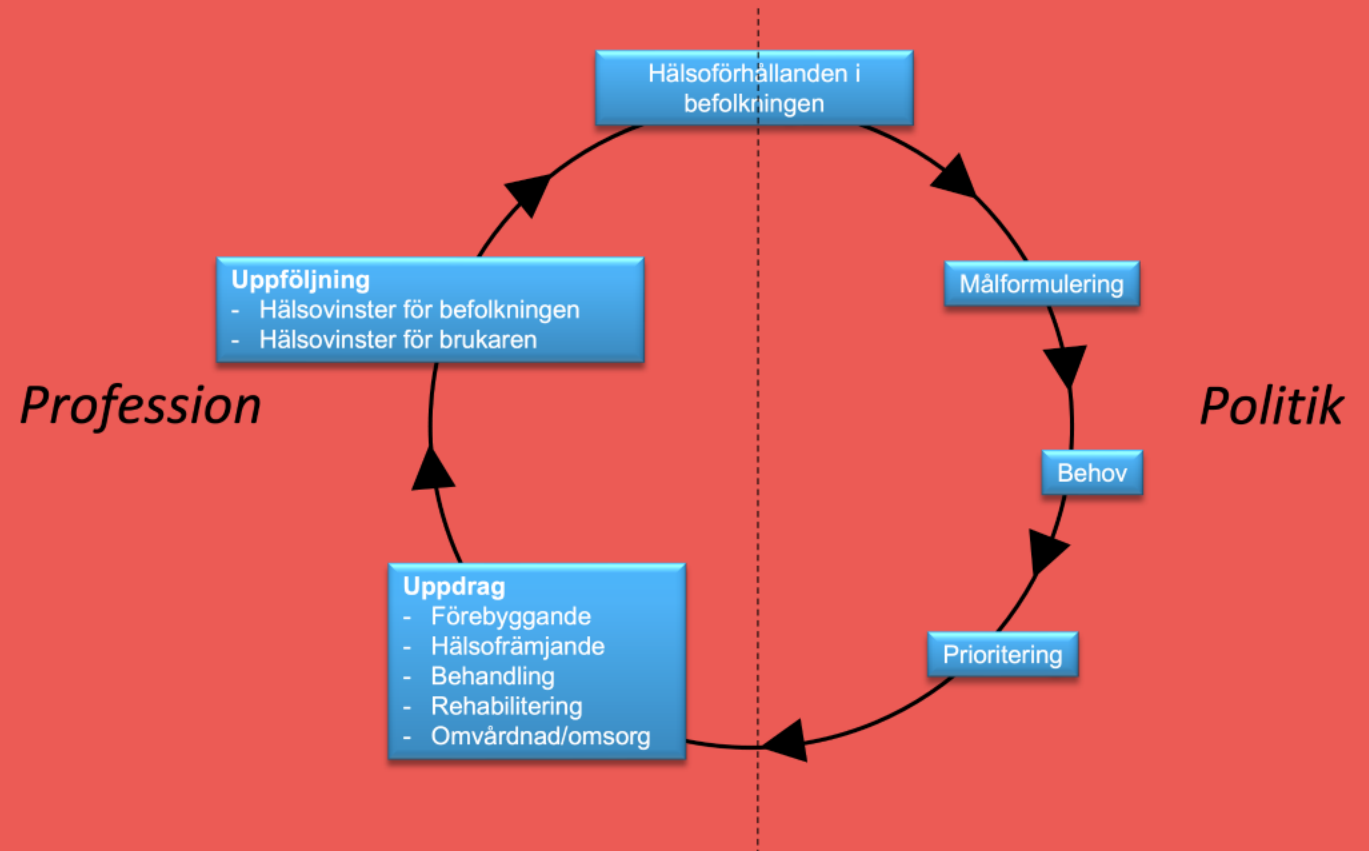
Västra Götalandsregionen,

Region Östergötland

Region Jämtland-Härjedalen

Region Sörmland

Nätverket Hälsöfrämjande
hälso- och sjukvård (HFS).

Syfte med detta utvecklingsarbete

Att beskriva hur politiska uppdrag, med fokus på förebyggande och hälsofrämjande insatser, kan tas fram och formuleras för att uppnå önskade effekter och synliggöra kopplingen mellan uppdrag och uppföljning.

Mål

En beskrivning av ett konkret arbetssätt (en vägledning) som leder till ett ökat inslag av hälsofrämjande och förebyggande insatser, i regionernas hälso- och sjukvård, som omfattar:

- Hur tas de politiska uppdragen fram (processen)?
- Hur formuleras uppdragen så att de är förståeliga för mottagare och andra intressenter (innehållet)?
- Hur säkerställs att mottagarna accepterar uppdragen (avtal, överenskommelse, tillit)?
- Hur tydliggörs kopplingen mellan uppdrag och uppföljning, där såväl insatserna som effekterna kan följas upp?

Några begrepp

Förebyggande

- Förebyggande hälso- och sjukvård handlar om att **förhindra sjukdomar och skador innan de uppstår**. Detta kan inkludera olika strategier och åtgärder för att minska risken för att utveckla vissa sjukdomar eller för att **förhindra att befintliga tillstånd förvärras**. Exempel på förebyggande åtgärder kan vara vaccinationer, regelbundna hälsokontroller, screeningtester och rådgivning om hälsosamma levnadsvanor.

Hälsofrämjande

- Hälsufrämjande hälso- och sjukvård fokuserar på att **främja och upprätthålla en god hälsa och välbefinnande**. Det handlar om att stärka människors förmåga att ta hand om sin egen hälsa och att skapa en miljö som främjar hälsa. Hälsufrämjande åtgärder kan inkludera utbildning om hälsosamma levnadsvanor, främjande av fysisk aktivitet, psykiskt välbefinnande och socialt stöd.

TEMASEMINARIER 2023

9/2
ETISK ANALYS AV
ORGANISATIONS- OCH
STYRMODELLER

27/4
PRIORITERINGAR
I NATIONELL
KUNSKAPSTYRNING

1/6
KOMPLEXA FRÅGOR
HUR INVOLVERAR VI DE SOM
BERÖRS?

9/11
DAGENS OCH FRAMTIDENS
UTMANINGAR

SMER

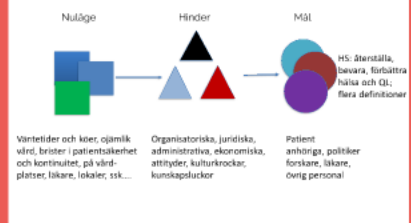
STATENS MEDICINSK-ETISKA RÅD

Organisationsetik på hälso- och sjukvårdens område

Styrmodeller i hälso- och sjukvården är inte värdeneutrale.

Det etiska rådet framhåller att en etisk konsekvensanalys bör göras innan förändringar i styrsystem genomförs.

STATENS MEDICINSK-ETISKA RÅD

STATENS MEDICINSK-ETISKA RÅD

Rekommendationer

- Staten bör ha en större kunskapsstödjande roll när det gäller styrning och styrmodeller i hälso- och sjukvården.
- Etisk analys är ett verktyg som bör användas på olika nivåer inför intro av styr- och organisationsmodeller i vården (och i analysen) av befintliga sådana i hälso- och sjukvården.
- Nya modeller bör utvecklas och förbättras i samverkan mellan profession och beslutsfattare, där värdefrågorna och den etiska analysen bör vara en utgångspunkt.

Organisationsetik på hälso- och sjukvårdens område

Styrmodeller i hälso- och sjukvården är inte värdeneutrala.

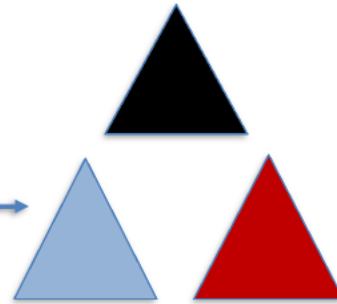
Det etiska rådet framhåller att en etisk konsekvensanalys bör göras innan förändringar i styrsystem genomförs.

Nuläge

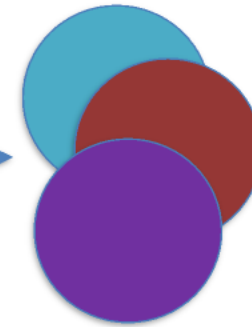
Väntetider och köer, ojämlig vård, brister i patientsäkerhet och kontinuitet, på vårdplatser, läkare, lokaler, ssk....

Hinder

Organisatoriska, juridiska, administrativa, ekonomiska, attityder, kulturkrockar, kunskapsluckor

Mål

HS: återställa, bevara, förbättra hälsa och QL; flera definitioner

Patient
anhöriga, politiker
forskare, läkare,
övrig personal

Rekommendationer

- Staten bör ha en större kunskapsstödjande roll när det gäller styrning och styrmodeller i hälso- och sjukvården.
- Etisk analys är ett verktyg som bör användas på olika nivåer inför intro av styr- och organisationsmodeller i vården (och i analysen) av befintliga sådana i hälso- och sjukvården.
- Nya modeller bör utvecklas och förbättras i samverkan mellan profession och beslutsfattare, där värdefrågorna och den etiska analysen bör vara en utgångspunkt.

Jämlik vård för alla
störst behov först

Regnet 2022 / Prioriteringsutvärterings rapporterna

Förslag till modell för
horisontell prioritering
inom hälso- och sjukvård

Rapport från Nationell expertgrupp
för horisontella prioriteringar

En stegvis process

1. Identifiera områden där det finns störst behov av nationella rekommendationer - nationellt
2. Utvärdera horisontell prioritering i olika beslut och rekommendationer - nationellt
3. Horisontell prioritering genom remissrunda - regionalt
4. Slutlig bedömd horisontell prioritering - nationellt
5. Implementering regionalt

En stegvis process

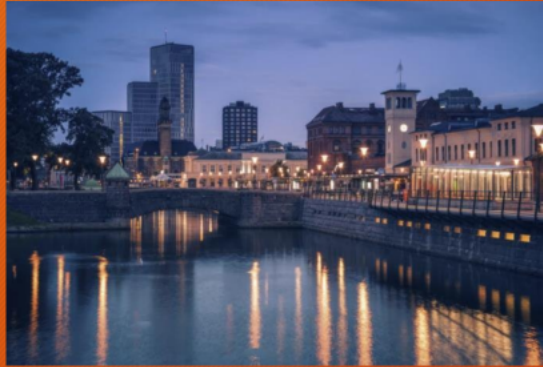
2022-09-08

Dialog nationellt - regionalt

2022-09-08

Jämlik vård för alla
störst behov först

Rapport 2023:2 i Prioriteringscentrums rapportserie

Förslag till modell för horisontell prioritering inom hälso- och sjukvård

- Rapport från Nationell expertgrupp
för horisontella prioriteringar

En stegvis process

1. Identifiera områden där det finns störst behov av nationella rekommendationer - nationellt
2. Inbördes horisontell prioritering mellan olika beslut och rekommendationer - nationellt
3. Horisontell prioritering genom remissrunda - regionalt
4. Slutlig inbördes horisontell prioritering - nationellt
5. Implementering regionalt

En stegvis process

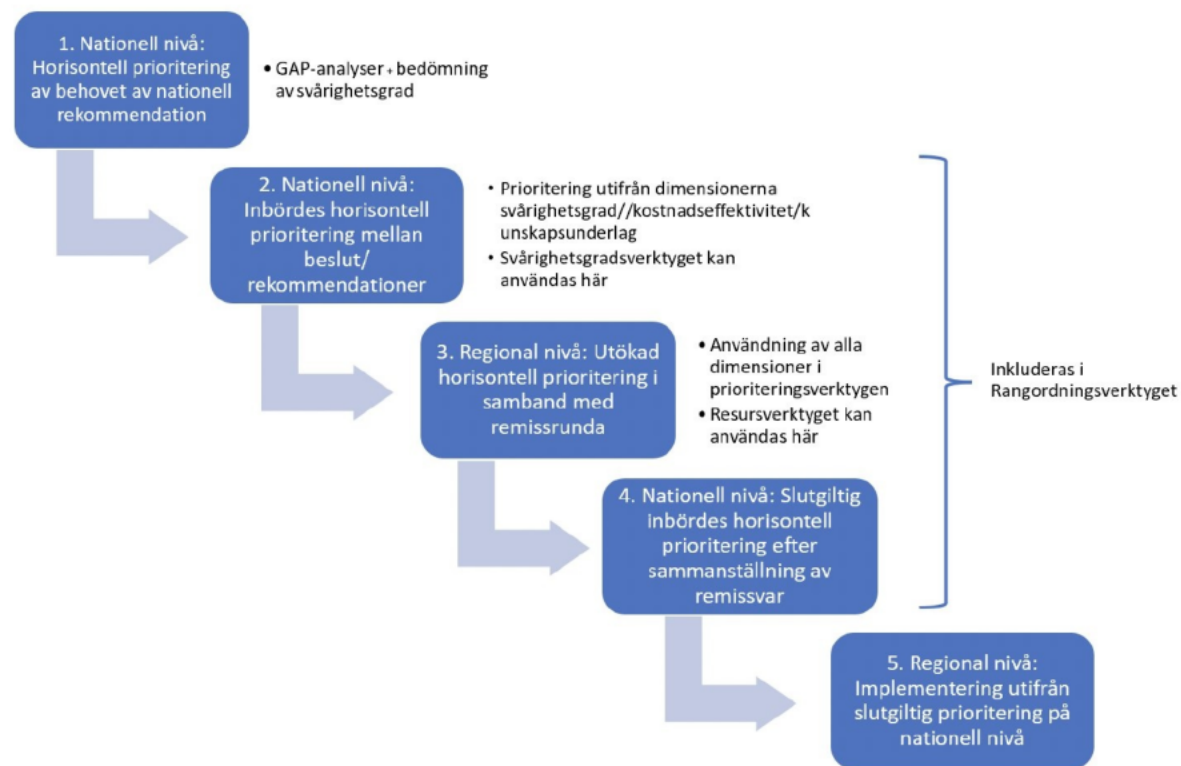
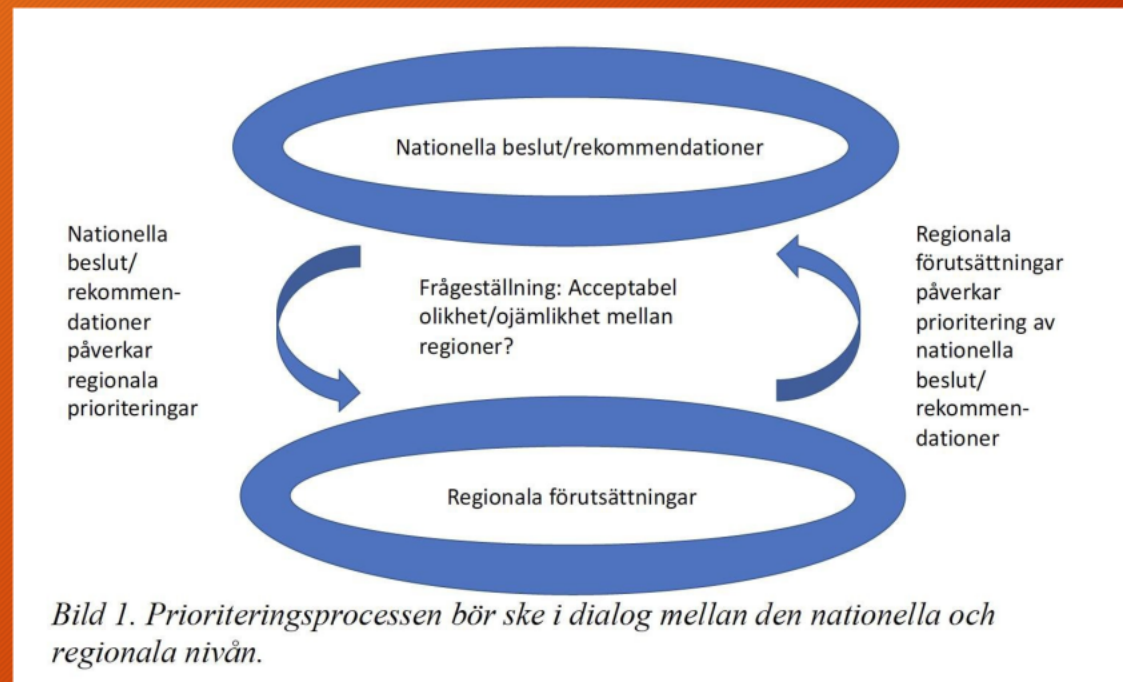

Bild 5. Översikt av modellens olika steg och dimensioner samt verktygens omfattning

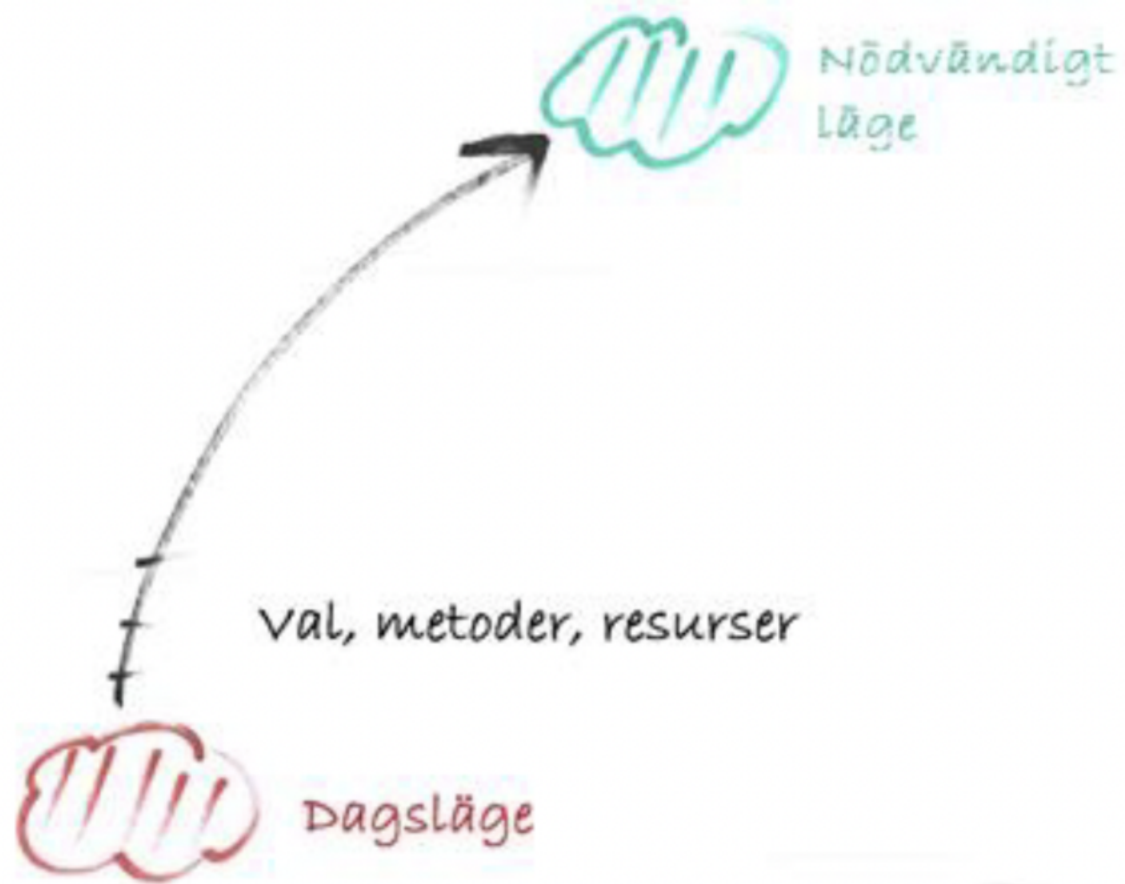
Dialog nationellt - regionalt

Strategiskt ledarskap
och operativa resultat

Ian Birch

Gapet mellan dagsläge och det nu nödvändiga läget kräver olika former av investeringar.

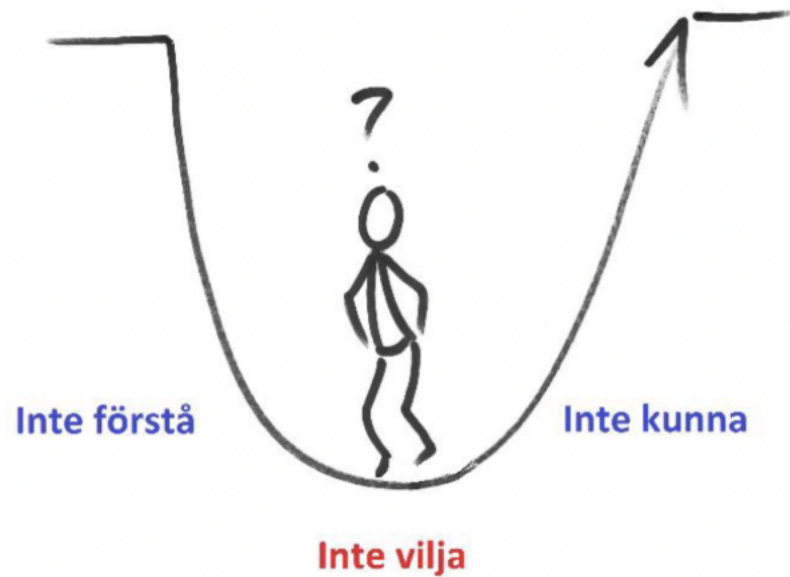
Att komma till insikt om och acceptera att dagsläget behöver överges är en stor utmaning.

Vi lever i en värld som är oerhört komplex och där förändringar kan ske plötsligt och på överraskande sätt.

Det här kan innebära att vår tidigare förståelse och kompetens plötsligt inte fungerar längre.

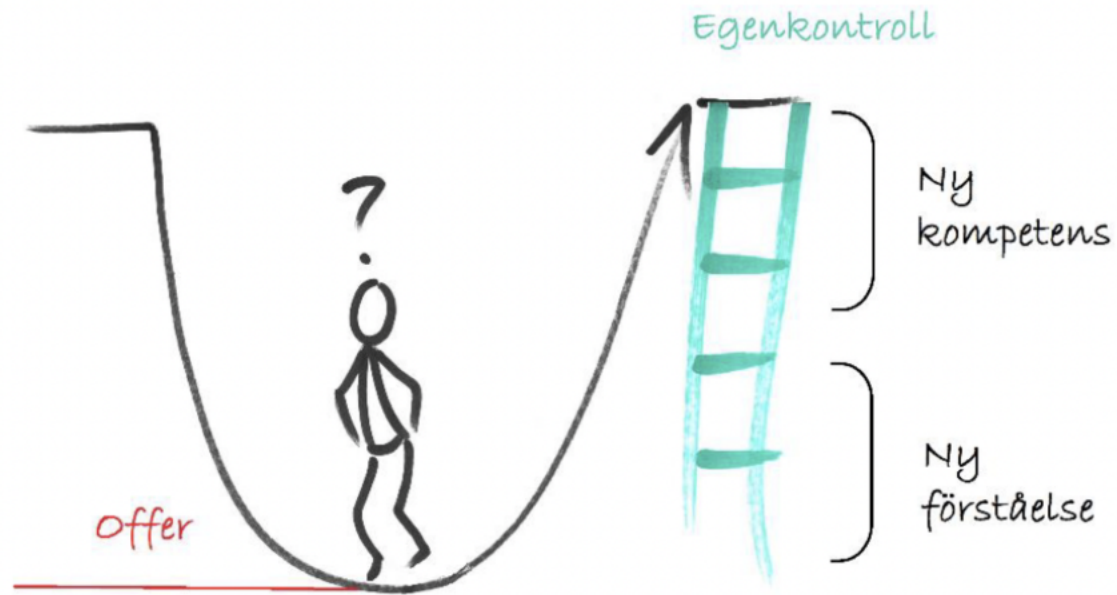
Den operativa gropen

Raplexvärldens höga förändringstakt, komplexa sammanhang gör att vi alla förr eller senare hamnar i den operativa gropen.

När förutsättningarna ändrat sig innebär det att vi plötsligt befinner oss i en verklighet som inte är som den var nyss.

En ny situation som vi just nu inte kan hantera på bästa sätt.

Förmågan att släppa taget om det som inte finns längre är ibland mer krävande än man kan tro. Men utan den acceptansen kommer mycket lite förändring att ske.

Sedan ska man skapa en ny förståelse för de nya förutsättningarna, hitta en strategi och bygga funktioner så att man kan omsätta den.

Ledarskapet avgör allt

UTVECKLINGSDAGAR

UTVECKLINGSARBETEN
I NÄTVERKENS REGI

ÅRETS
TEMASEMINARIER

NÄTVERKENS
INTERNAT

Nätverksåret 2023

*God Jul och Gott Nytt År
önskar
Nätverkstomtarna*

